

Fremsat den 4. februar 2021 af Morten Messerschmidt (DF), Lise Bech (DF), Liselott Blixt (DF), Bent Bøgsted (DF), René Christensen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af afviklingen af dansk minkavl

Folketinget pålægger regeringen at bede Kammeradvokaten om at foretage en klar vurdering af, om det var ekspropriation, jf. grundlovens § 73, eller ej, da regeringen

uhjemlet afviklede minkerhvervet i Danmark og fik vedtaget lovforslag nr. L 77 (forslag til lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink).

Bemærkninger til forslaget

Tilkendegivelse om lovforslag nr. L 77 (forslag til lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink)

Ved vedtagelsen af lovforslag nr. L 77 den 21. december 2020 gennemførtes regeringens beslutning om forbud mod at holde mink til og med den 31. december 2021. Lovforslaget, som blev fremsat den 10. november 2020, pålagde fysiske såvel som juridiske personer at lade alle mink aflive og tilbød i den forbindelse en tempobonus på 20 kr. pr. mink til avlere, der havde aflivet alle mink i besætningen senest den 16. november 2020.

Ved den endelige afstemning stemte samtlige borgerlige partier imod lovforslaget, mens regeringens forslag fik opbakning fra et flertal bestående af S, RV, SF, EL, ALT og 2 medlemmer UFG.

Når de borgerlige partier stemte imod, skyldtes det ikke modstand mod erstatning til minkavlerne, men derimod forslagets uklarhed herom. Under debatten, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg F, møde 17, kl. 10:38-10:42, bad eksempelvis Ulla Tørnæs (V) den socialdemokratiske ordfører bekræfte, at »det, som man i det mindste kan give minkavlerne, vil være fuld og hel erstatning i henhold til normale ekspropriationsbestemmelser? Lovforslaget, som er til første behandling her, nævner jo ikke ekspropriation med et eneste ord, men taler derimod om erstatning og kompensation«.

Herpå svarede den socialdemokratiske ordfører, Anders Kronborg (S): »Om det er inden for de juridiske rammer af et ekspropriationsspørgsmål, vil jeg have svært ved umiddelbart at give en juridisk vurdering af, for det er § 73. Men jeg kan give en politisk vurdering af, hvor jeg synes vi skal bevæge os hen i forhold til erstatningen, og det er på ekspropriationslignende vilkår i forhold til branchen«.

Også Torsten Schack Petersen (V) spurgte: »Misforholdet mellem delvis erstatning og fuldstændig erstatning vil i ekspropriationstilfælde givetvis føre til, at lovens gyldighed vil blive genstand for retssager, hvor minkavlerne vil stå stærkt, advarer advokat Håkun Djurhuus. Gør det ikke noget indtryk, at juridiske eksperter vurderer, at det lovforslag, som regeringen har lagt frem, potentielt er endnu et grundlovsbrud, fordi der ikke sikres en fuld erstatning? «

Anders Kronborg (S) svarede, at han håbede, man kunne »lande en bred aftale, der virkelig giver minkavlerne en ordentlig erstatning. Det synes jeg vi skylder minkavlerne.«

I sin afsluttende tale sagde daværende minister for området, Mogens Jensen, om ekspropriationsspørgsmålet: »Det er vigtigt for mig at understrege, at hvis det for den konkrete minkavler vurderes at være tale om ekspropriation i udmålingen af erstatning, er der selvfølgelig krav på fuld erstatning. Det følger jo direkte af grundloven. Det vil være sådan, at det beror på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, hvorvidt der er tale om ekspropriation. Vurderingen afhænger af en række faktorer, herunder om den pågældende

udøver minkavl som hovederhverv, men regeringen arbejder på en model, hvor der under alle omstændigheder, uanset om der juridisk set er tale om ekspropriation eller ej, ydes erstatning efter nøjagtig de samme principper og på nøjagtig samme vilkår«, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg F, møde 17, kl. 13:16.

Igennem hele debatten afstod regeringen og regeringspartiets ordfører altså fra at forholde sig til, om lovforslag nr. L 77 var et ekspropriationsforslag efter grundlovens § 73, og hvilken betydning dette kunne få for erstatningsudmålingen og mulighederne for at anlægge efterfølgende retssager til afklaring efter grundlovens § 73, stk. 3.

Ved andenbehandlingen fremsatte regeringen et ændringsforslag (nr. 10), der hjemlede »erstatning og kompensation, der svarer til minkenes værdi, og erstatning og kompensation til dækning af det herved opståede driftstab«. Det bemærkes, at der tales om både erstatning og kompensation. I bemærkningerne til ændringsforslaget uddybes dette, derved at »det forudsættes, at de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede ændring, som minimum svarer til den erstatning, der ydes efter lov om hold af dyr, for så vidt angår ikke smittede besætninger, hvormed det tilsigtes, at den erhvervsdrivende stilles som ved ekspropriation. Der vil blive fastsat regler om, at der i tilfælde af ekspropriation ydes fuldstændig erstatning«.

Intet sted tales der om ekspropriationserstatning. Og det er centralt, dels for at forstå alvoren af den manglende hjemmel bag regeringens igangsættelse af nedlæggelsen af minkerhvervet i Danmark, dels – og for minkavlerne især relevant – for at fastslå erstatningens omfang. I den forbindelse kan der henvises til højesteretsdom (U2017. 2491H), hvor Højesteret udtalte, at erstatning ved ekspropriation som udgangspunkt udmåles til det afståedes værdi i handel og vandel, men i konkrete tilfælde – hvor forholdene tilsiger det – kan beregnes som genanskaffelsværdien eller brugsværdien. I den konkrete sag fandt Højesteret, at erstatningen skulle fastsættes på grundlag af den indtjening, som den eksproprierede havde mistet ved som følge af ekspropriationen ikke at kunne drive den virksomhed, han havde forventet, med tillæg af arealets handelsværdi efter endt indvinning. Højesteret afviste at fastsætte erstatningen til arealets handelsværdi, da dette ikke ville give virksomheden fuld erstatning.

Noget tilsvarende må efter forslagsstillernes opfattelse gælde i relation til lovforslag nr. L 77, der de facto har ført til, at det samlede minkerhverv i Danmark er afviklet. Selv avlsdyr er aflivet, hvilket gør en senere genoptagning af minkavl særdeles vanskelig. Lovforslag nr. L 77 er dog ikke klart.

I de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 77 står der under afsnit 2.2. om erstatning og kompensation (side 7): »Dette sker ud fra en antagelse om ekspropriation«, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 77 som fremsat. Se-

ner i bemærkningerne til lovforslaget (side 8) står der: »Det vil afhænge af en samlet vurdering ud fra de ovenfor beskrevne momenter, om en ordning som den foreslåede konkret over for den enkelte minkavler vil være udtryk for et ekspropriativt indgreb i grundlovens forstand.«

Nogen konklusion giver regeringen dog ikke, men skriver i bemærkningerne (side 8): »Det er på den baggrund vurderingen, at det foreslåede midlertidige forbud mod hold af mink ikke i almindelighed vil udgøre et ekspropriativt indgreb over for de erhvervsdrivende. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at den foreslåede ordning vil kunne udgøre et ekspropriativt indgreb over for konkrete erhvervsdrivende.«

Senere i bemærkningerne (side 14) mener man, at det ikke kan »udelukkes, at den foreslåede ordning vil kunne udgøre et ekspropriativt indgreb over for konkrete erhvervsdrivende. Der vil på den baggrund blive fastsat regler om, at der i tilfælde af ekspropriation ydes fuldstændig erstatning«. I kommentaren til § 7 fremfører man derfor, at det skal være muligt at benytte »fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom« – men stadig ikke en klar stillingtagen.

Afklaring er vigtig

Denne uklarhed er efter forslagsstillernes mening uacceptabel.

Om der er tale om almindelig regulering eller ekspropriation, er væsentligt. Dels i forhold til den fremtidige forståelse for udmåling af ekspropriationserstatning, dels for at forstå karakteren af det lovbrud, regeringen begik ved gennemførelsen af den uhjemlede afvikling af minkavlen i Danmark. Det er erkendt, at regeringen brød loven, idet der ikke forelå hjemmel til den gennemførte afvikling af minkerhvervet. Men om loven skulle have hvilet på – og om lovforslag nr. L 77 følgelig hviler på – grundlovens § 3 eller § 73 er væsentligt for at forstå karakteren af grundlovs-/lovbruddet.

Beslutningsforslaget pålægger derfor regeringen at bede Kammeradvokaten foretage en klar vurdering af, om lovforslag nr. L 77 og afviklingen af minkerhvervet i Danmark var ekspropriation eller ej. Uden en sådan afklaring tvinges minkavlerne til at forelægge spørgsmålet for domstolene.

Skriftlig fremsættelse

Morten Messerschmidt (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af afviklingen af dansk minkavl.

(Beslutningsforslag nr. B 143)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.